

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๕๐๒/๒๕๖๑

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รับที่ 17901
วันที่ 15 มิ.ย. ๒๕๖๑ 8.10

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
๑ ถนนพระอาทิตย์ เขตพระนคร
กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ จัดเข้าวาระ... ๕.๖.๖๕๕๙ ๗๕๕๙

เรื่อง ร่างกฎกระทรวงว่าด้วยเครื่องพันธนาการและวิธีการใช้เครื่องพันธนาการสำหรับผู้ต้องกักขัง พ.ศ.

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ความเห็นประกอบเรื่องเพื่อ ทราบ
(หากไม่มีข้อทักท้วงให้ถือเป็นเรื่องที่ ครม
เห็นชอบ/อนุมัติ) เรื่องที่...๖๗...

อ้างอิง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๓/ว(ล) ๓๙๕๔๒
ลงวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๕๙

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้ขอให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาเสนอความเห็นเกี่ยวกับร่างกฎกระทรวงว่าด้วยเครื่องพันธนาการและวิธีการใช้เครื่องพันธนาการสำหรับผู้ต้องกักขัง พ.ศ. ตามที่กระทรวงยุติธรรมเสนอ ในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี ความละเอียดทราบแล้ว นั้น

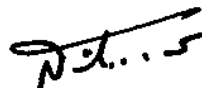
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาแล้ว เห็นว่าร่างกฎกระทรวงนี้ออกโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕/๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขังตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๐๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขังตามประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙ และมาตรา ๑๑ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขังตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๐๖ และมีสาระสำคัญเป็นการกำหนดให้มีเครื่องพันธนาการที่จะนำมาใช้กับผู้ต้องกักขังไว้สามประเภท ได้แก่ กุญแจมือ กุญแจเท้า และชุดกุญแจมือและกุญแจเท้า และให้แบบและขนาดของเครื่องพันธนาการดังกล่าวเป็นไปตามที่กรมราชทัณฑ์กำหนด (ร่างข้อ ๑ และร่างข้อ ๒) กำหนดหลักเกณฑ์การใช้เครื่องพันธนาการแก่ผู้ต้องกักขัง โดยปกติให้ใช้กุญแจมือ เว้นแต่มีเหตุน่าเชื่อว่าผู้ต้องกักขังจะทำอันตรายต่อชีวิตหรือร่างกายของตนเองหรือผู้อื่น หรือมีพฤติกรรมหรืออาการสื่อว่าจะเป็นผู้วิกลจริต ซึ่งอาจจะทำอันตรายต่อชีวิตหรือร่างกายของตนเองหรือผู้อื่น จะใช้กุญแจเท้าหรือชุดกุญแจมือและกุญแจเท้าเพิ่มขึ้น นอกจากกุญแจมือก็ได้ (ร่างข้อ ๓) ในกรณีที่ผู้ต้องกักขังมีอายุเกินหกสิบปี หรือเป็นหญิง หรือมีความพิการ ห้ามมิให้ใช้เครื่องพันธนาการกับบุคคลดังกล่าว เว้นแต่บุคคลนั้นเป็นคนดุร้าย หรือมีพฤติกรรมหรืออาการสื่อว่าเป็นบุคคลวิกลจริต ซึ่งจำเป็นอย่างยั้งต้องป้องกันมิให้ก่ออันตราย (ร่างข้อ ๔) นอกจากนี้ กำหนดห้ามมิให้ใช้เครื่องพันธนาการอย่างอื่นนอกจากกุญแจมือ กุญแจเท้า หรือชุดกุญแจมือและกุญแจเท้า เว้นแต่กรณีจำเป็นซึ่งหัวหน้าผู้บังคับบัญชาสถานที่กักขังเห็นว่าเบากว่าเครื่องพันธนาการดังกล่าว (ร่างข้อ ๕)

อย่างไรก็ตาม สำนักงานฯ ขอเสนอข้อสังเกตเพื่อประกอบการพิจารณาของ คณะรัฐมนตรีว่า ในร่างข้อ ๔ ซึ่งกำหนดให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่ใช้เครื่องพันธนาการแก่ผู้ต้องกักขัง หญิงที่เป็นคนด้อย หรือมีพฤติกรรมหรืออาการสื่อว่าเป็นบุคคลวิกลจริต ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งต้องป้องกันมิให้ ก่อภัยอันตรายแม้หญิงนั้นอยู่ในภาวะเจ็บท้องก่อนคลอดบุตร ขณะคลอดบุตร หรือภายหลังการคลอดบุตร อาจไม่สอดคล้องกับข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำแห่งสหประชาชาติ ว่าด้วยการปฏิบัติต่อนักโทษ (United Nations Standard Minimum Rules for the Treatment of Prisoners (the Mandela Rules)) ข้อ ๔๘ วรรคสอง และข้อกำหนดสหประชาชาติ ว่าด้วยการปฏิบัติต่อนักโทษหญิงในเรือนจำและ มาตรการที่มีใช้การคุมขังสำหรับผู้กระทำความผิดหญิง (United Nations Rules for the Treatment of Women Prisoners and Non – custodial Measures for Women Offenders (the Bangkok Rules)) ข้อ ๒๔ โดยกำหนดหลักการห้ามใช้เครื่องพันธนาการโดยเด็ดขาดไม่ว่าในกรณีใด ๆ กับนักโทษหญิง ในระหว่างที่นักโทษหญิงนั้นเจ็บครรภ์ใกล้คลอดบุตร หรือขณะคลอดบุตร รวมถึงภายหลังจากคลอด บุตรโดยพลันด้วย เพื่อคุ้มครองความปลอดภัยในชีวิต ร่างกาย และอนามัยของนักโทษหญิงและ บุตรของนักโทษ จากภัยอันตรายที่อาจเกิดขึ้นจากการใช้เครื่องพันธนาการ ซึ่งเป็นหลักการและแนวทาง ปฏิบัติที่ดีในการปฏิบัติต่อนักโทษและการบริหารงานราชทัณฑ์ ซึ่งสามารถนำมาใช้กับมาตรการลงโทษ อื่นที่มีโทษจำคุกด้วย

ในการนี้ จึงเห็นควรเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาสอบถามความเห็นและข้อสังเกต จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานศาลยุติธรรม และสำนักงานอัยการ สูงสุด เพื่อประกอบการพิจารณา และเมื่อคณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติหลักการของร่างกฎกระทรวง ดังกล่าวแล้ว สำนักงานฯ จะได้ดำเนินการตรวจพิจารณาในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายดิศพัทธ์ โทตระกูลเกียรติ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

ฝ่ายกฎหมายกระบวนการยุติธรรมทางอาญา

กองกฎหมายกระบวนการยุติธรรม

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๓๔๐๐-๗ ต่อ ๒๒๑๔ (นายวุฒิพงศ์ฯ)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๒ ๒๗๐๑

www.krisdika.go.th

www.lawreform.go.th